

हवामानावर आधारित कृषि सल्ला (रायगड जिल्हा)
 (ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, डॉ. बाळासाहेब सावंत कॉकण कृषि विद्यापीठ, दापोली आणि प्रादेशिक हवामान पूर्वानुमान केंद्र,
 मुंबई यांच्या संयुक्त विद्यमाने)

अंक ७९/२०२०

(०२३५८) २८२३८७
 दिनांक ०१/१०/२०२०

कालावधी ५ दिवस

डॉ. प्रशांत बोडके,
 विभाग प्रमुख,
 कृषिविदया विभाग
 ९४२०४१३२५५

डॉ. विजय मोरे,
 नोडल ऑफिसर,
 कृषिविदया विभाग
 ९४२२३७४००१

डॉ. शितल यादव,
 तांत्रिक अधिकारी
 कृषिविदया विभाग
 ८३७९९०११६०

मागील हवामान आठवडा सारांश (दिनांक २५/०९/२०२० ते ०१/१०/२०२०)							हवामानाचे घटक	हवामान पूर्वानुमान (दिनांक ०२/१०/२०२० सकाळी ८:३० पासून ०६/१०/२०२० सकाळी ८:३० वाजेपर्यंत)				
२५/०९	२६/०९	२७/०९	२८/०९	२९/०९	३०/०९	०१/१०		०२/१०	०३/१०	०४/१०	०५/१०	०६/१०
०.०	६.२	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	पाऊस (मिमी)	५	२२	२५	२०	९
३०.६	२९.४	३१.२	३२.०	३१.२	-	-	कमाल तापमान (अं.से)	३२	३२	३२	३२	३३
२३.५	२२.८	२३.६	२१.८	२२.५	-	-	किमान तापमान (अं.से)	२५	२५	२५	२५	२६
८	२	२	४	८	-	-	मेघाच्छादन (ऑक्टा)	अंशतः दगाळ	दगाळ	दगाळ	दगाळ	अंशतः दगाळ
९३	९०	८४	८७	९२	-	-	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता	९२	९२	९३	९४	९५
८७	७७	७४	७१	६१	-	-	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता	६७	७३	७४	७९	७९
१.९	१.६	१.९	१.१	१.४	-	-	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	३	४	४	३	२
शांत	वा.ऊ.	शांत	शांत	शांत	-	-	वाऱ्याची दिशा	आ.	नै.प.	नै.द.	नै.द.	आ.
पाऊस (मिमी) मागील आठवडयातील							पाऊस (मिमी) १/१०/२०२० पासून आजपर्यंत	पाऊस (मिमी) गेल्या वर्षीचा				
६.२							२८६४.२	५१९७.२				

हवामान सारांश

हवामान अंदाज	प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या हवामान अंदाजानुसार रायगड जिल्ह्यातील काही ठिकाणी दिनांक २ व ६ ऑक्टोबर, २०२० रोजी हलक्या स्वरूपाच्या आणि दिनांक ३ ते ५ ऑक्टोबर, २०२० दरम्यान मध्यम स्वरूपाच्या पाऊसाची शक्यता असून आकाश दगाळ राहील.
इशारा	दिनांक ३ आणि ४ ऑक्टोबर, २०२० रोजी रायगड जिल्ह्यातील तुरळक ठिकाणी विजेचा कडकडाट आणि मेघगर्जनेसह पाऊस पडण्याची शक्यता आहे.
पाऊसाचा विस्तारित श्रेणी अंदाज	विस्तारित श्रेणी अंदाजानुसार (ईआरएफएस) कोकण विभागात दिनांक ९ ते १५ ऑक्टोबर, २०२० दरम्यान सरासरीइतक्या पाऊसाची शक्यता आहे.

पिक	अवस्था	हवामान अंदाजावर आधारित कृषि सल्ला
खरीप भात	फुलोरा ते दाणे अवस्था (गरव्या जाती), दाणे भरणे अवस्था (निमगरव्या जाती) आणि पक्वता अवस्था (हळव्या जाती)	<ul style="list-style-type: none"> हवामान अंदाजानुसार दिनांक २ ते ६ ऑक्टोबर, २०२० दरम्यान हलक्या ते मध्यम पाऊसाची शक्यता असल्याने पक्व झालेल्या हळवे भाताची कापणी सकाळच्या वेळेस "वैभव" विळ्याने जमिनीलगत करावी. कापणी केलेल्या भाताची लगेच मळणी करून धान्य कोरड्या आणि सुरक्षित ठिकाणी वाळविण्यासाठी पसरून ठेवावे. पिकाची कापणी जमिनीलगत करावी तसेच कापणीनंतर शेताची नांगरट करून धस्कटे काढून नष्ट करावीत. यामुळे पुढील हंगामात खोड किड आणि निळे भुंगेरे याचा प्रादुर्भाव कमी होण्यास मदत होईल. गरवे भात खाचरात पाण्याची पातळी ५ ते १० सें.मी.पर्यंत आणि निम गरवे भात खाचरात पाण्याची पातळी ५ सें.मी. नियंत्रित करावी. गरवे भात पिक फुलोऱ्या अवस्थेत असताना नत्र खताची तिसरी मात्रा २८ किलो युरिया प्रती एकरी देण्यात यावी. पाऊसाची उघडझाप आणि तापमानात वाढ संभवत असल्याने माळजमिनीवर असलेल्या हळव्या जातीच्या भात पिकावर लष्करी अळीचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता असल्याने तयार झालेल्या हळव्या भात पिकाची त्वरित कापणी करावी. तसेच भात कापणी नंतर जमिनीची खोल नांगरणी करावी त्यामुळे किडीचे सुप्तावस्थेतील कोष नष्ट होण्यास मदत होईल. सकाळच्या वेळेस जास्त आर्द्रता असण्याची शक्यता असल्याने दुधाळ अवस्थेत असलेल्या निमगरव्या आणि गरव्या भात पिकावर लोंबीवरील ढेकण्याचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता आहे. भात पिक दुधाळ अवस्थेत असताना प्रौढ ढेकण्या व त्याची लहान पिल्ले दाण्याला छिद्र पाडून आतील रस शोषून घेतात. त्यामुळे दाणे पोचट राहतात आणि लोंब्या अर्धवट भरतात. अशा दाण्यावर एक सूक्ष्म छिद्र दिसून येते व छिद्राभोवती काळपट, तपकिरी ठिपका तयार होतो. किडीच्या नियंत्रणासाठी बांधावरील गवत कापून बांध स्वच्छ ठेवावेत. पिक दुधाळ अवस्थेत असताना प्रति चूड एक ढेकण्या आढळून आल्यास नियंत्रणासाठी लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ५ टक्के प्रवाही ५ मि.ली. किंवा डेल्टामेथ्रीन २.८% प्रवाही ९ मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यातून फवारणी करावी. (टीप: कितकनाशकास लेबल क्लेम नाहीत.) पाऊसाची उघडझाप, दगाळ वातावरण, तापमानात वाढ संभवत असल्याने पाणथळ भागातील गरवे भात जातीवर घट्ट लागवड आणि नत्र खताची अवाजवी मात्रा दिलेल्या खाचरातील साठलेल्या पाण्याचे तापमान वाढल्याने तपकिरी तुडतुड्यांचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता आहे. तुडतुडे व त्यांची पिल्ले भाताच्या खोडातील अन्नरस शोषून घेतात. परिणामी भाताची पाने पिवळी पडतात आणि नंतर वाळतात. पिकाचे तपकिरी तुडतुड्यांचा प्रादुर्भाव सातत्याने लक्ष

		ठेवावे. जर रोपाच्या चुडात ५ ते १० तुडतुडे आढळल्यास थायामेथोक्झाम २५ टक्के डब्लूजी २ ग्रॅम किंवा अॅसिफेट ७५ टक्के पाण्यात विरघळणारी भुकटी २२.५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यातून फवारावे. तसेच खाचरात पाणी जास्त काळ न साठता फोडून लावावे व नवीन पाणी साठवण्याची व्यवस्था करावी. टिप :फवारणी करताना कीटकनाशक चुडाच्या बुंध्यावर पडेल याची दक्षता घ्यावी.
नागली (नाचणी)	दाणे भरणे ते पक्वता	<ul style="list-style-type: none"> हवामान अंदाजानुसार दिनांक २ ते ६ ऑक्टोबर, २०२० दरम्यान हलक्या ते मध्यम पाऊसाची शक्यता असल्याने कापणीस तयार झालेल्या हळव्या नागली पिकाची कणसे सकाळच्या वेळेस विळ्याने कापून कोरड्या आणि सुरक्षित ठिकाणी वाळविण्यासाठी पसरून ठेवावे आणि वाळल्या नंतर मळणी करावी.
आंबा	वाढीची अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> पाऊसाची उघडझाप आणि तापमानात वाढ संभवण्याची शक्यता असल्याने आंब्याला पालवी फुटण्यासाठी पोषक वातावरण असल्याने नवीन पालवीचे तुडतुडे आणि मिज माशीच्या प्रादुर्भावपासून संरक्षण करण्यासाठी डेल्टामेथीन २.८% प्रवाही ९ मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आंबा बागेतील गवत, रोगग्रस्त फांद्या काढून बागेची साफसफाई करावी आणि नंतर कीटकनाशकाची फवारणी घ्यावी.
काजू	वाढीची अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> पाऊसाची उघडझाप आणि तापमानात वाढ संभवण्याची शक्यता असल्याने, काजूच्या नवीन येणाऱ्या पालवीवर टेकण्या (टी मोस्कीटो बग) किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता आहे. कीड पालवीतील रस शोषून घेते त्यामुळे नवीन पालवी सुकून जाते. नियंत्रणासाठी मोनोक्रोटोफॉस ३६ टक्के प्रवाही १५ मि.ली. किंवा लॅम्बडासायहॅलोथ्रीन ५ टक्के प्रवाही ६ मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. (टीप: कीटकनाशकास लेबल क्लेम नाहीत.). काजू बागेतील गवत, रोगग्रस्त फांद्या काढून बागेची साफसफाई करावी आणि नंतर कीटकनाशकाची फवारणी घ्यावी.
नारळ	फळधारणा	<ul style="list-style-type: none"> तापमानात वाढ संभवत असल्याने नवीन लागवड केलेल्या नारळाच्या रोपांची वाढत्या उन्हामुळे पाने करपू नये म्हणून पहिली दोन वर्षे रोपांना वरून सावली करावी.
सुपारी	फळधारणा	<ul style="list-style-type: none"> तापमानात वाढ संभवत असल्याने नवीन लागवड केलेल्या सुपारीच्या रोपांची वाढत्या उन्हामुळे पाने करपू नये म्हणून पहिली दोन वर्षे रोपांना वरून सावली करावी.
भाजीपाला पिके	पेरणी	<ul style="list-style-type: none"> रब्बी हंगामासाठी वांगी, मिरची, टोमेटो आणि इतर भाजीपाला पिकाची रोपे तयार करण्याकरिता जमीन वाफसा स्थितीत असताना मशागत करावी. वाफे तयार करण्याअगोदर जमिनीत चांगले कुजलेले शेणखत ५०० किलो प्रति गुंठा मिसळावे. ३ मी. लांब x १ मी. रुंद x १५ से.मी. उंचीचे गादीवाफे तयार करावे. पेरणीच्या वेळेस गादीवाफ्यावर प्रती चौरस मीटर ३५ ग्रॅम युरिया, १०० ग्रॅम सिंगल सुपर फॉस्फेट व २५ ग्रॅम म्युरेट ओफ पोटेश मिसळून १० सें.मी. अंतरावर ओळीने भाजीपाला बियाणांची पेरणी करावी. पेरणी करण्या अगोदर बियाण्या दवारे पसरणाऱ्या बुरशीजन्य रोगाच्या नियंत्रणासाठी बियाण्यास थायरम ३ ग्रॅम प्रती किलो बियाणे किंवा ट्रायकोडर्मा या जैविक बुरशीनाशकाची ३ ग्रॅम प्रती किलो बियाणे या प्रमाणात बीजप्रक्रिया करावी. ट्रायकोडर्मा या जैविक बुरशीनाशकाची बीजप्रक्रिया करतेवेळी किंचित पाणी लावून जैविक बुरशीनाशकाचे पातळ आवरण बियाण्याभोवती होईल असे पहावे.
<p>टिप: पाऊसाची तीव्रता कमी असताना खते द्यावीत तसेच कीटकनाशकाच्या व बुरशीनाशकाच्या फवारण्या कराव्यात. पाऊसात द्रावण पानांवर चिकटून राहण्यासाठी फवारणीच्या द्रावणात स्टिकर मिसळून फवारणी करावी.</p>		
<p>सदर कृषि सल्ला पत्रिका डॉ. बाळासाहेब सावंत कोंकण कृषि विद्यापीठ, दापोली येथील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीनुसार तयार करून प्रसारित करण्यात आली.</p> <p>अधिक माहितीसाठी नजीकच्या कृषि विद्यापीठाचे केंद्र किंवा महाराष्ट्र शासनाचे कृषि अधिकारी यांच्याशी संपर्क करावा</p>		